

2018

SANSKRIT – HONOURS

Paper : CC-2

(Critical Survey of Sanskrit Literature)

Full Marks : 65

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Section - A

Unit - I

1. अधोलिखितेषु यथेच्छं प्रश्नद्वयस्य उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागर्या लिप्या च लेखनीयम्। 10×2
- (a) दार्शनिकसूक्तम् इति पदेन किं सूच्यते? ऋक्संहितायाः दार्शनिकसूक्तानि बहुलतया कस्मिन् मण्डले समुपलभ्यन्ते? ऋग्वेदीयदार्शनिकसूक्तानां मध्ये चतुर्णां नामानि उल्लिख्य तेषु कस्यचिदेकस्य सविस्तरं परिचयं प्रददातु। 3+2+5
- (b) ऋग्वेदस्य आविर्भावकालविषये भारतीयानां वैदेशिकानां ये मतवादाः सन्ति तेषु स्वाभिमतं किमपि द्वितयम् अवलम्ब्य विचारः क्रियताम्। 5+5
- (c) यजुष्-शब्दस्य अर्थमुल्लिख्य यजुर्वेदस्य नामान्तरं लिख्यताम्। अस्मिन् वेदे मुख्यतया किमालोच्यते? यजुर्वैदिकसमाजे आर्याणां धर्माचरणस्य विशेषता समासेन पर्यालोच्यताम्। 3+2+5
- (d) अथर्ववेदस्य नामान्तरद्वितयं सकारणं समुल्लिख्यताम्। आथर्वणसंहितायाः मन्त्राणां विषयवैचित्र्यमालोच्य तेषां विभागीक्रियताम्। 4+6

Unit - II

2. अधोदत्तानां प्रश्नानां पञ्च अतिसंक्षेपेण सुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेयाः। 2×5
- (a) कौषितकि-ब्राह्मणं कस्मिन् वेदे आम्नायते? अस्य नामान्तरं किम्?
- (b) ऋग्वेदस्य आरण्यकानि कति? एकस्य नाम उल्लिख्यताम्।
- (c) का उपनिषद् मन्त्रोपनिषदिति नाम्ना अभिधीयते? कस्मात् हेतोः?
- (d) वेदाङ्गानि कति? तत्र नक्षत्राणामवस्थानविषयं किं नाम वेदाङ्गमालोचयति?
- (e) शिक्षावेदाङ्गस्य मुख्यविषयद्वयं किम्?
- (f) सामवेदस्य मुख्योपनिषत्सु कस्यापि द्वयस्य नामोल्लेखं करोतु।
- (g) कस्मिन् वेदे किमपि आरण्यकं नाम्नातम्? तस्य वेदस्य ब्राह्मणग्रन्थस्य नाम लेखनीयम्।

Please Turn Over

Section - C

Unit - I

3. अधोलिखितयोः प्रश्नयोः एकतरस्य उत्तरं प्रदेयम्। 10
- (a) महाभारतस्य रचयिता कः? महाभारतस्य अपरं नामद्वयम् उल्लिख्यताम्। महाभारते यानि प्रासङ्गिकानि उपाख्यानानि लभ्यन्ते तेषु चतुष्टयस्य नामोल्लेखपूर्वकम् एकतमं सविशदं विव्रियताम्। 1+2+2+5
- (b) महाभारते कति पर्वाणि दृश्यन्ते? तेषु प्रथमचतुष्टयस्य नामानि यथाक्रमम् उल्लिख्यन्ताम्। महाभारतस्य विरचनकालमधिकृत्य विबुधानां वक्तव्यमुपस्थातव्यम्। 1+4+5

Unit - II

4. एकः प्रश्नः समाधेयः। 5×1
- (a) महाभारताश्रिताः भासस्य नाट्यकृतयः।
- (b) महाभारतस्य विषयमाहात्म्यम्।

Section - E

Unit - I & III

5. (a) अधःप्रदत्तेषु यथेच्छं कमपि विषयमवलम्ब्य एका टीका लेखनीया। 5
अष्टाध्यायी, पतञ्जलिः, सिद्धान्तकौमुदी।
- (b) निम्नलिखितेषु यथामति विषयमेकमाश्रित्य टिप्पणी कार्या। 5
आचार्यः वामनः, साहित्यदर्पणः, राजशेखरस्य काव्यमीमांसा।

Unit - II

6. अतिसंक्षिप्ततया निम्नप्रदत्तेषु कस्यापि पञ्चकस्य उत्तरं प्रदातव्यम् (संस्कृतभाषया देवनागर्या लिप्या): 2×5
- (a) नव्यन्यायप्रस्थानस्य जनकः कः? कस्तावत् तस्य ग्रन्थः?
- (b) न्यायभाष्यकारस्य नाम किम्? तस्य कालः कः?
- (c) वैशेषिकमते पदार्थाः कति? के च ते?
- (d) बौद्धदर्शनमते भवचक्रं किम्? तस्य नामान्तरं दीयताम्।
- (e) मीमांसासूत्रं केन प्रणीतम्? ग्रन्थस्य अस्य कस्यापि प्रसिद्ध-टीकाकारस्य नाम लेखनीयम्।
- (f) आर्यसत्यानि कस्मिन् दर्शनप्रस्थाने स्वीक्रियन्ते? कानि च तानि?
- (g) शारीरकभाष्यस्य प्रणेता कः? कस्मिन् दर्शनप्रस्थाने भाष्यमिदं समुपलभ्यते?